

Comentariul operei Despot Voda de Vasile Alecsandri partea a treia

Dinamica scenariului este data de tensiunile dintre personaje, elanurile melodramatice ale personajului (eros declarativ, extravertit, travestiri si simulacre) care le provoaca si intretin. Actiunea propriu-zisa - uzurparea tronului lui Lapusneanu cu ajutorul mercenarilor polonezi - se petrece in afara scenei si este relatata de razesi, la inceputul actului al IV-lea.

Alt raisonneur, Sommer, lauda infiintarea Academiei de la Cotnari, apoi chiar personaje direct implicate in desfasurarea actiunii dramatice, povestesc evenimente anterioare. Interventiile narate ale acestor personaje permit autorului realizarea unui hiatus temporal intre actele al III-lea si al IV-lea, necesar pentru precipitarea catre culminatie si catastrofa din ultima parte a piesei. Interesul autorului nu merge in directia reconstituirii personajului istoric sau a epocii. De aceea, el sacrifica informatii din cronici care ar fi fost edificatoare pentru caracterul lui Despot sau forteaza chiar inadvertente: episodul casatoriei domnitorului cu fiica cneazului polon Zborowski este redus de Alecsandri la o simpla intentie pe care nu mai are timp sa o finalizeze, iar din alte scene - pretentia lui Despot de a se picta pe zidurile Sucevei scene din lupta cu Lapusneanu, sau intalnirea cu poporul razvratit - nu retine decat sensul general.

Unitatea de timp este dublata de unitatea de loc. Actele al II-lea si al III-lea, am vazut dezvoltau o schema identica, dar in momente si spatii diferite si inchise, fara comunicare intre ele. Fara a parasi registrul grav, pentru punctul culminant Alecsandri foloseste un procedeu al comediei, si anume demascarea, le face sa coincida Laski si Motoc, Carmina si Ana il preseaza pe Despot sa-si respecte promisiunile. Derutat acesta rupe vechile aliante, initiaza altele, ineficiente, contradictorii: planuieste o cruciada care sa salveze crestinatatea de jugul otoman, dar face turcilor o concesie neasteptata, marind valoarea tributului.

Incercase o reforma a bisericii si una culturala Catolicismul si Academia de tip renascentist de la Cotnari nu au insa aderenta in Moldova veacului al XVI-lea, unde intra in conflict cu datina Boierii, nemultumiti se regrupeaza treptat in jurul lui Tomsa, in care vad un simbol al randuielilor statornicite de secole. Infrant de Tomsa repudiat de cele doua femei, Despot primeste clementa noului domnitor, dar este ucis de calugaritul Ciubar, devenit fanatic al traditiei.

Pana la un punct putem asimila "fatalitatea" de care vorbea Alecsandri categoriei puternic codificate dramatic a destinului, din tragedia clasica greaca Prizonier tragic al propriilor intrigi, Despot nu-si poate reprima elanurile utopice. Nici chiar cand isi atinge scopurile, nu este capabil de satisfactia visului implinit continua sa tanjeasca dupa altceva inca si mai greu accesibil, pentru ca starea sa normala este iluzia Despot este un fantast un vanator de himere, a carui cadere este cauzata de distanta care se creeaza intre discurs si fapta. In ultimele doua acte, victoriile sale sunt relatate, impinse in trecut pentru ca prezentul actiunii dramatice sa se deschida catre alte himere. Aceasta aspiratie continua, insatiabila ar echivala cu ceea ce grecii antici numeau hybris,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

provocarea destinului cu urmari catastrofale.